

българитѣ, но никой вече не смѣеше да изкаже радостта си явно, защото се боеше предъ неопредѣлеността на положението. Турцитѣ отначало бѣха много смутени; нѣкои отъ тѣхъ бѣха почнали да се пригласятъ за бѣгство, но следъ день-два, като се убедиха, че въ Севлиево не ще дойде руска войска, тѣ вирнаха глави и взеха да заплашватъ. По нареждане отъ каймакамина, единъ отъ ходжитѣ, който се отличаваше съ ораторски талантъ и съ голѣма сила да озлобява и насѣсква, въ петѣкъ преди пладне, държа въ главната джамия пламенна речъ на надошлиѣ отъ околнитѣ села богомолци-пазаргати, като ги призова да защитятъ рода си и вѣрата си и да отмѣстятъ на българитѣ. Ето защо въ недѣля, на 3 юлий, тѣ трѣбва да взематъ оржжие, кой каквото намѣри: бравда, коса, ножъ, тесла, сѣрпъ, тѣрнокопъ, чукъ и т. н. и да нападнатъ града. Който нѣма отъ тѣзи желѣзни оржжия, да си отсѣче отъ гората голѣма тояга съ тежѣкъ топузъ на една край и съ него да се бие. „Царството на българитѣ се свѣрши!“ натѣрти ходжата. „Богъ иска, щото ние, неговитѣ вѣрни и преданни чеда, да изпълниме волята му. Елате вдруги день, въ недѣля, вдигнете се мало и голѣмо, за да изсѣчемъ тѣзи повилнѣли гяури, които искатъ да разрушатъ нашата здрава многовѣковна сграда. Елате да изколимъ въ недѣля цѣлата севлиевска гяурска папачъ и по този начинъ да омилюстивимъ Аллаха за благоденствието на душитѣ ни следъ смѣртта. Който е истински синъ на Мохамеда, той ще се прояви като такъвъ въ недѣля, при изтрѣблението на българитѣ въ Севлиево. Идете си и гответе се за борба и за сладко отмѣщение!“

Българитѣ се научиха за турската нагласа и взеха мѣрки за запазване на живота си. Но що можеха да сторятъ роби предъ могъщитѣ свои господари, които съ вѣкове сж смукали кръвта имъ, тровили душата и пребивали волята имъ? Що можеха немоцнитѣ, проститѣ, нищожнитѣ, жалкитѣ — срещу многоржката и хитра турска властъ?

Но сѣнкитѣ на Стефана Пешевъ, на Карагѣозова, на попъ Радиона, на Прѣснакова и на всички други мжченици, дали живота си за тѣхъ, не ги оставиха да дойдатъ до отчаяние. Въ такива моменти нуждата ражда съображения, които няздатъ майка си, премахватъ я. Нѣколко по-предвидливи българи решиха да отидатъ въ Търново, при главнокомандувания Великиятъ князь Николай Николаевичъ, за да му изложатъ всичко подробно и да го помолятъ за помощъ. „Той е християнинъ, той е русинъ и нѣма да остави своитѣ братя, да загинатъ отъ ржцетѣ на кръвожаднитѣ турци. Той ще даде на севлиевци нуждната помощъ.“

Въ сѣбота срещу страшната и грозна по своя планъ недѣля на турската злоба и отмѣщение, депутацията, въ която влизаха Гоцето Спиридоновъ, Димитѣръ Караивановъ, Димитѣръ Денчоолу и още нѣкои, препускаше по царския пѣтъ